

unicef
för alla barn

UNICEF Sverige

Effektrapport 2022

Innehåll

INLEDNING	3
RESULTAT FÖR BARNEN 2022	4
Det här har vi uppnått tillsammans 2022	6
Akuta insatser mot undernäring i de 15 värst drabbade länderna	8
En kamp mot klockan för att fler ska komma ikapp förlorad utbildning	10
Fördubblade ansträngningar mot barnäktenskap och kvinnlig könsstympning	12
Med innovativa finansieringslösningar ska vi klimatsäkra framtiden för barnen.....	14
Sociala skyddsnet säkrar att ingen lämnas utanför och bidrar till en socialt hållbar utveckling	16
Fler än någonsin i behov av humanitärt stöd – UNICEF var på plats	18
Livsviktiga förnödenheter levereras dygnet runt, året om	20
Vårt arbete i Sverige.....	22
Öronmärkta insamlingar	24
SÅ INVESTERAS DINA PENGAR.....	26
UNICEF – EN UNIK ORGANISATION.....	28
Hur arbetar vi – strategier, kapacitet och kunnande	30
UNICEFs strategiska plan 2022–2025	32
Hur vet vi att vårt arbete ger resultat?.....	34

Omslagsbild: Barn som leker utanför ett UNICEF-tält. Tälten används i katastrofområden och erbjuder ett tillfälligt skydd och ger barn och deras familjer en trygg plats i en annars kaotisk tillvaro. Tälten kan också användas som skolor så att barn på flykt snabbt kan återuppta sin skolgång.

© UNICEF/UN0443251/Fazel (Afghanistan)

Tillsammans för alla barn

Den 24 februari 2022 inledde Ryssland en fullskalig invasion av Ukraina, en invasion som över en natt förändrade livet för Ukrainas 7,5 miljoner barn och skapade svallvågor över stora delar av världen. UNICEF fanns redan på plats i Ukraina och styrde snabbt om verksamheten för att möta de akuta behoven, som att leverera rent vatten och sanitet, erbjuda sjukvård och psykosocialt stöd, skapa trygga platser för barn och familjer och ge stöd för fortsatt skolgång.

2022 var ett svårt år för barnen. Vi har de senaste åren pratat om att situationen för barn är värre än någonsin. Vi fortsätter säga det, för tyvärr är det fortfarande sant.

För första gången sedan UNICEF började mäta kunskapsnivån bland barn så backar vi. Förra året kunde nära 70 procent av världens tioåringar inte läsa eller förstå en enkla text, jämfört med 53 procent innan pandemin. Miljontals barn har drabbats av klimatrelaterade katastrofer som översvämningar, stormar och torka. De har lidit svårt på grund av konsekvenserna av pandemin med bland annat uteblivna vaccinationer, ett försämrat ekonomiskt läge och ökade matpriser. Fler familjer har hamnat i fattigdom. Det är några av de faktorer som bidragit till att hisnande 45 miljoner barn under fem år lider av hunger.

Men även i svåra situationer går det att göra skillnad. UNICEF gör skillnad för barn varje dag och söker ständigt nya innovativa lösningar för att säkra ännu bättre resultat. Mina kollegor runt om i världen levererar vaccin, vård, rent vatten, trygghet, utbildning. De bidrar till att bygga hållbara system för vatten och sanitet, hälsosystem och mycket mer. UNICEF finns för att hjälpa barnen här och nu och för att bygga en framtid. Allt detta är möjligt tack vare de offentliga och privata investeringar som görs i UNICEFs arbete för alla barn. Våra samarbeten och partnerskap är avgörande för att göra barns rättigheter till verklighet för alla barn.

UNICEFs uppdrag är att se till barnets bästa. Ofta gör vi det bättre genom att involvera barn och unga. Barn är experter

på sina egna liv och de är bäst lämpade att beskriva sina svårigheter och utmaningar. Barn och ungas delaktighet är avgörande för att vi vuxna, inte minst beslutsfattare, ska kunna fatta de bästa besluten, ge det bästa stödet till barnen och nå goda resultat.

Under 2022 såg vi ett historiskt engagemang från det svenska folket. Vi är oerhört tacksamma för alla donationer och allt stöd från både företag och privatpersoner.

Tack alla fantastiska Världsföräldrar, givare och samarbetspartner!

Pernilla Baralt
Generalsekreterare, UNICEF Sverige

Resultat för barnen

2022

För barn över hela världen har 2022 varit ett år fyllt av svåra utmaningar och komplexa, mångfacetterade kriser. Miljontals barn har drabbats av konsekvenserna av översvämningar, stormar och torka kopplade till klimatförändringarna, de saknar tillgång till skydd och stöd i våldsamma konflikter och lider fortsatt av de socioekonomiska effekterna av pandemin. Kostnaderna för basvaror har skjutit i höjden och fler familjer har hamnat i fattigdom. Det är några av de faktorer som bidragit till en global näringskris där 45 miljoner barn under fem år lider av undernäring i världen.

UNICEF har i mer än 75 år arbetat för att skydda barn, bidra till barns utveckling och stärka barns rättigheter. 2022 var fler barn i nöd än vid någon annan tidpunkt i organisationens historia och 2023 riskerar att bli än värre. UNICEF fortsätter att leverera livräddande och livsavgörande resultat för barn, med fokus på att nå de mest utsatta.

Med utgångspunkt i barnkonventionen och de globala målen fokuserar UNICEF på fem områden för att barn över hela världen ska få en trygg uppväxt och möjlighet att utvecklas och nå sin fulla potential.

- **1.** Alla barn ska överleva och utvecklas, ha tillgång till näringsrik kost samt vård och omsorg av hög kvalitet.
- **2.** Alla barn ska få en utbildning och förvärva färdigheter för livet för att kunna nå sin fulla potential.
- **3.** Alla barn ska skyddas från våld, utnyttjande, övergrepp, försummelse och skadliga sedvänjor.
- **4.** Alla barn ska ha tillgång till rent vatten och sanitet och leva i en säker miljö med hållbart klimat.
- **5.** Alla barn ska ha tillgång till socialt skydd och leva ett liv fritt från fattigdom.

Resultaten som presenteras i denna rapport har uppnåtts tack vare ett starkt engagemang hos nästan 17 000 UNICEF-anställda i mer än 190 länder och regioner. Eftersom UNICEF finns i nästan alla länder och arbetar långsiktigt är vi ofta på plats redan innan en katastrof inträffar och kan börja hjälpa barnen och deras familjer direkt. Men inget av detta hade varit möjligt utan dig. På följande sidor hittar du exempel på några av de fantastiska resultat som blivit möjliga tack vare givare som du.

Det här har vi uppnått tillsammans 2022

356,3 miljoner barn under fem år – fler än någonsin – har ingått i olika program för att förebygga undernäring och 182,4 miljoner barn har tagit del av insatser för tidig upptäckt och behandling av undernäring.

© UNICEF/UN0602381/Ralaivito

© UNICEF/UN078070/Mashkov

Regeringar har med stöd av UNICEF nått över 129 miljoner barn och deras familjer med kontantstöd.

© UNICEF/UN0758855/Elkpu/MIT Photo

77,9 miljoner barn har vaccinerats mot mässling. Över 27 miljoner av dessa barn lever i länder som drabbats av humanitära kriser.

Vi levererade 977,8 miljoner covid-19 vaccindoser och stödde vaccinationer mot covid-19 i 143 länder inom ramen för den globala vaccinalliansen Covax, där UNICEF samordnar upphandling och leverans.

© UNICEF/UN0602381/Prasad, Ngakhu

37,9 miljoner barn (49 procent flickor) som inte går i skolan fick under året tillgång till utbildning, inklusive 3,1 miljoner barn som tvingats lämna sina hem och 18,6 miljoner barn i humanitära kriser.

© UNICEF/UN0765488

UNICEF engagerade 7,4 miljoner barn och unga i påverkansarbete, för att stärka deras röster och deras möjlighet att utöva sina rättigheter.

Insatserna för psykisk hälsa och psykosociala stödåtgärder för barn och ungdomar och deras vårdnadshavare mer än fördubblades, från 12 miljoner år 2021 till 25,2 miljoner år 2022.

© UNICEF/UN0785172/Pishkina

11,8 miljoner vårdnadshavare fick stöd och utbildning via olika föräldrastödsprogram för att förebygga och förhindra att barn utsätts för våld, exploatering och skadliga sedvänjor. En stor ökning från 3 miljoner vårdnadshavare 2021.

© UNICEF/UN0743482/Verdelli

© UNICEF/UN1401779/Naftejin

30,6 miljoner människor fick grundläggande tillgång till rent vatten, 26 miljoner fick tillgång till sanitetstjänster (toaletter och avlopp), och 23,6 miljoner till enkel utrustning för hygien. 39 miljoner människor i humanitära nödsituationer fick tillgång till vatten, sanitet och hygienprodukter.

På klimattoppmötet COP27 blev barn och unga formellt erkända som viktiga aktörer i klimatförändringsarbetet, ett krav som UNICEF drivit tillsammans med Children's Environmental Rights Initiative.

© UNICEF/UN1047861/Rutherford

Över 4,5 miljoner barn med funktionsnedsättning i 142 länder har deltagit i olika typer av program för ökad inkludering i samhället.

Akuta insatser mot undernäring i de 15 värst drabbade länderna

Den totala bördan av flera sammanlänkade globala kriser har lett till stora utmaningar vad gäller barns hälsa och näringsintag. Svårigheterna med att förse barn med den vård och det stöd de behöver för att överleva och utvecklas har ökat ytterligare. UNICEF ser primärvården som basen för en bra hälso- och sjukvård, i kombination med förebyggande vård och stöd under hela barndomen.

EXEMPEL PÅ RESULTAT

- 182,4 miljoner barn under fem år screenades för tidig upptäckt och behandling av undernäring. 7,3 miljoner av dessa barn fick behandling mot akut undernäring.
- 356,3 miljoner barn ingick i program för att förhindra näringsbrist i alla dess former.
- 77,9 miljoner barn vaccinerades mot mässling.
- UNICEF bidrog med 170 miljoner dollar till framtagningen av det första malariavaccinet. Det kommer att leda till att ungefär 18 miljoner doser blir tillgängliga under de kommande åren och kan potentiellt rädda tusentals liv varje år.
- UNICEF stödde vaccinationer mot covid-19 i 143 länder inom ramen för den globala vaccinalliansen Covax. Tillsammans med sina partner fortsatte UNICEF leda den största försörjningen och leveransen av vaccin någonsin och hjälpte till att säkerställa en rättvis tillgång till covid-19-vaccin världen över.
- 67 länder har integrerat psykisk hälsa i primärsjukvården, bland annat genom skolan och via digitala plattformar.

SITUATIONEN I VÄRLDEN

- Åtta miljoner barn lider av allvarlig undernäring i de 15 värst drabbade länderna.
- Minst 202 miljoner barn under fem år lever med allvarlig matbrist, vilket innebär en hög risk för undernäring, näringsbrist och död. Hunger och matbrist ligger på den högsta nivån någonsin.
- Över fem miljoner barn under fem år dog 2021, främst i låg- och medelinkomstländer i Afrika söder om Sahara och delar av Sydasien.
- Antalet barn som inte har fått några grundläggande barnvaccinationer uppgick till 18 miljoner 2021, en ökning med fem miljoner sedan 2019.

Näringsbrist hos barn kan uppstå både om barnen är undernärda och överviktiga vilket påverkar deras hälsa. UNICEF arbetar med att stödja regeringar med policyer, program och olika typer av insatser för att barn och unga, och även blivande mammor, ska få tillgång till bra och näringsrik kost. Bland annat införde UNICEF en innovativ modell för forskotts betalning till livsmedelsleverantörer för att möta den stigande efterfrågan på högenergi produkter, som jordnötskräm, för behandling av undernäring. Vi lanserade också en samordnad insats i de 15 värst drabbade länderna för att påskynda såväl förebyggande åtgärder som tidig upptäckt och behandling av akut undernärda barn.

GLOBALA MÅLEN

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och

egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. De globala målen är integrerade och odelbara, vilket betyder att inget mål kan nås utan framgång inom ett annat. Målen balanserar tre dimensioner av hållbar utveckling: ekonomisk, social och miljömässig.

Samtliga mål är relevanta för UNICEF och vi arbetar med alla globala mål, men mål 3 är särskilt betydelsefullt för vårt arbete och inom detta har vi också ett särskilt uppföljningsansvar: Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar. Under detta mål finns flera delmål som täcker våra kärnområden, bland annat att:

- kraftigt minska mödradödligheten (3.1)
- inga barn under fem år ska dö av orsaker som går att förhindra (3.2)
- smittsamma sjukdomar som malaria, hiv och tbc ska utrotas (3.3)
- alla ska ha tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård inklusive familjeplanering, preventivmedel och information (3.7)

- alla ska få tillgång till grundläggande hälsovård, medicin och vaccin (3.8)

Primärvård för barn och deras mödrar, inklusive vaccinationer, är effektiva verktyg för att förbättra barns hälsa och förutsättningar att överleva och utvecklas. Tack vare stora satsningar på vaccinationer, grundläggande sjukvård, utbildning av mammor och tillgång till rent vatten har barnadödligheten (barn under fem år) minskat kraftigt de senaste decennierna. Coronapandemin har gjort att många barn har missat viktiga vaccinationer mot barnsjukdomar. Därför riskerar nu barnadödligheten att öka för första gången på länge.

Som världens största upphandlare och leverantör av vaccin när vi årligen runt hälften av världens barn med vaccin och har unik erfarenhet av att vaccinera i stor skala. UNICEF fick därför uppdraget att förse låg- och medelinkomstländer med vaccin mot covid-19.

Etiopien, oktober 2022. Latu, åtta månader, har fått behandling mot akut undernäring och undersöks vid ett hälsocenter. UNICEF arbetar med att hitta och identifiera barn som lider av undernäring och ge dem behandling.

En kamp mot klockan för att fler ska komma ikapp förlorad utbildning

Som nämnts i tidigare effektrapporter påverkades tillgången till utbildning för barn och unga enormt av coronapandemin, med omfattande skolstängningar och otillräckliga insatser för att kompensera bortfallet av lärarledd undervisning.

EXEMPEL PÅ RESULTAT

- 37,9 miljoner barn som inte gick i skolan fick tillgång till utbildning. Bland dem var 3,1 miljoner barn på flykt och 18,6 miljoner barn i humanitära miljöer.
- 28,3 miljoner barn fick tillgång till läromedel, inklusive 3,8 miljoner i humanitära miljöer.
- 85 099 skolledningar, kommittéer och liknande har fått utbildning genom UNICEF-stödda program.
- UNICEF uppmanade regeringarna att stödja och förbinda sig till den så kallade [RAPID-agendan](#) som syftar till att nå och behålla varje barn i skolan genom att: bedöma barnens kunskapsnivåer, prioritera undervisning i grunderna, öka insatserna för att komma ikapp med förlorad kunskap och utveckla program för psykosocial hälsa och välbefinnande.

SITUATIONEN I VÄRLDEN

- Redan före pandemin låg 57 procent av barnen i låg- och medelinkomstländer under grundläggande kunskapsnivåer som förväntas för barnets ålder. Det innebär att barnen inte kan läsa, skriva eller räkna tillräckligt bra för att kunna dra nytta av utbildningens möjligheter och möta sin fulla potential. Denna siffra har nu ökat till 70 procent.
- Antalet barn som inte går i skolan har minskat med över 35 procent under de senaste två decennierna. Men fortfarande står 64 miljoner barn i grundskoleåldern utanför skolan, majoriteten kommer från marginaliserade grupper.

I september 2022 var skolorna i alla länder öppna igen och utbildningsinsatserna för barn globalt skiftade från krishantering till återhämtning. De långsiktiga konsekvenserna och inlärningsförlusterna kvarstår dock och har drabbat de mest marginaliserade barnen, inte minst flickor, oproportionerligt mycket. Trots utmaningarna har betydande insatser gjorts för att hjälpa eleverna att komma ikapp med den förlorade skolgången och inläringen, bland annat genom att utnyttja ny teknik och accelererade inlärningsmetoder.

GLOBALA MÅLEN

Utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet och därför är mål 4 ett av UNICEFs högst prioriterade: Säker-

ställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla. Här fokuserar UNICEF främst på delmålen om förskola och grundskola:

- Alla flickor och pojkar ska slutföra avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet (4.1)
- Alla flickor och pojkar ska ha tillgång till förskola av god kvalitet (4.2)
- Även delmål 4.5 som handlar om att bekämpa diskriminering inom utbildning är viktigt. Det handlar om flickor och pojkar, men också om barn med funktionsnedsättningar, barn från ursprungsbefolkningar och barn som lever i annan utsatthet.

Många faktorer påverkar tillgången till utbildning av god kvalitet; var barnet bor, familjens inkomst, diskriminering, krig och klimatförändringar samt naturkatastrofer. En av

konsekvenserna av coronapandemin, med ökat fokus på distansundervisning, har lett till att de fattigaste och mest marginaliserade barnen, som inte har tillgång till internetuppkoppling, gått miste om den utbildning de har rätt till utifrån barnkonventionen och de globala målen. Många barn har tvingats ut i arbete när familjer förlorat inkomster under pandemin och många kommer aldrig att komma tillbaka, särskilt flickor och barn med funktionsnedsättningar.

En femtedel av alla grundskolor saknar tillgång till rinnande vatten och möjlighet att tvätta händerna. Två tredjedelar av grundskolorna i låginkomstländer saknar tillgång till elektricitet. Hundratals miljoner barn riskerar att hamna på efterkälken, detta mål var redan före pandemin eftersatt och enorma satsningar krävs nu för att vända utvecklingen i rätt riktning.

Afghanistan, november 2022.

En flicka läser i sin lärobok. Hon bor i Bamyanprovinsen där UNICEF har sett till att över 11 000 barn får tillgång till utbildning. Fler än 70 procent av eleverna är flickor.

Fördubblade ansträngningar mot barnnäktenskap och kvinnlig könsstympning

Trots framsteg under de senaste två decennierna när det gäller att skydda barn mot våld och exploatering krävs fortfarande betydande krafttag för att nå de globala målen kopplade till skydd av barn. Barn som lever i länder som påverkas av kris och konflikter står långt ifrån målen, och sårbarheten bland krisdrabbade flickor är värst. UNICEFs analyser visar att endast 20 länder i Afrika väntas nå målen om födelseregistrering år 2030.

EXEMPEL PÅ RESULTAT

- 4,7 miljoner barn i 109 länder som upplevt våld fick hälsovård, psykosocialt stöd och juridisk hjälp via UNICEF, en ökning från 4,4 miljoner barn år 2021.
- Antalet länder med integrerade eller synkade system för folkbokföring och hälso- och sjukvård, för att underlätta födelseregistrering, ökade från 54 till 59 mellan 2021 och 2022.
- Mer än 5 miljoner kvinnor och barn i 65 länder nåddes med insatser för att minska risken för att de utsätts för könsbaserat våld och nästan 6 miljoner ingick i program som syftade till att förebygga könsbaserat våld.
- 65 länder har implementerat ett system för att förebygga sexuellt utnyttjande och missbruk av kvinnor och barn, en ökning från 53 länder år 2021. Globalt har över 49 miljoner barn och vuxna nu tillgång till en säker och tillgänglig kanal för att anmäla sexuellt utnyttjande och övergrepp som begås av humanitär eller annan personal.
- Antalet flickor och kvinnor som fick vård och/eller förebyggande åtgärder mot barnnäktenskap och kvinnlig könsstympning fördubblades mellan år 2021 och 2022.
- En ny policy och strategi för inkludering av barn med funktionsnedsättningar, som UNICEF tagit fram för 2022–2030, bidrar till att öka medvetenheten om barn med funktionsnedsättning i arbetet med skydd mot våld och exploatering av barn.

SITUATIONEN I VÄRLDEN

- Våld mot kvinnor och flickor har ökat sedan pandemins utbrott och barnnäktenskap och kvinnlig könsstympning, som har minskat under de senaste decennierna, förväntas nu öka.
- En fjärdedel av alla födselar globalt, av barn som nu är under fem år, har inte registrerats.

Svårigheterna med att skydda barn mot våld och exploatering är stora och komplexa. Ett barn som tvingas lämna skola och familj för att arbeta kan lätt bli utnyttjat. Barn som utnyttjas riskerar att hamna i missbruk och bli offer för människohandel. De fattigaste och mest utsatta löper störst risk och miljontals barn har ett särskilt behov av skydd – till exempel barn som arbetar, barn med funktionsnedsättningar och barn som utsätts för människohandel.

GLOBALA MÅLEN

Under detta fokusområde ligger bland annat UNICEFs arbete mot barnarbete, barnnäktenskap, könsstympning och våld mot barn. Dessa områden ligger under olika mål men vi har samlat dem under ett fokusområde.

Arbetet mot barnarbete ligger under mål 8 som handlar om anständiga arbetsvillkor. Delmål 8.7 fokuserar på att få bort skadligt barnarbete, handel med barn och utnyttjande av barn i väpnad konflikt. Utvecklingen går åt fel håll, för första gången på 20 år ökar barnarbete i världen. Skolstängningar och svårare ekonomisk situation bland familjer på grund av covid-19 har lett till att fler barn tvingas arbeta, de barn som redan arbetade har tvingats till längre arbetsdagar och farligare arbetssituationer.

Arbetet mot barnnäktenskap, kvinnlig könsstympning och sexuella övergrepp ligger under mål 5, om jämställdhet (5.3). Under mål 5 ligger också vårt arbete mot diskriminering av flickor och kvinnor. År 1990 tvingades ungefär var tredje flicka i världen gifta sig som barn. Idag är det

var femte. Även här riskerar utvecklingen att gå åt fel håll, då tio miljoner fler flickor riskerar att giftas bort under den kommande tioårsperioden. Nästan hälften av alla barn i världen har utsatts för någon typ av våld. Minst 200 miljoner flickor har utsatts för könsstympning, mörkertalet är dock stort. Konsekvenserna av pandemin gör att barnnäktenskap och andra former av våld nu spås öka igen.

Mål 16 om fredliga samhällen och frihet från våld är ett mycket viktigt mål för detta fokusområde, exempelvis delmål 16.1 om att minska alla former av våld samt 16.2

om att eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn. Världen är fortfarande långt ifrån att uppnå målet om fredliga och inkluderande samhällen. Miljontals människor lever i svaga och konflikthärjade länder. Delmål 16.9 om födelseregistrering utgör grunden för att ett barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. En fjärdedel av de barn som föds i världen och som nu är under fem år har inte registrerats och får inget födelsebevis vilket gör att de inte får det skydd och tillgång till de rättigheter som de har rätt till.

Burkina Faso, maj 2022. Flickan utsattes för könsstympning när hon var fyra år gammal och fick då allvarliga hälsokomplikationer. Lyckligtvis var operationen på ett UNICEF-stött sjukhus framgångsrik och nu mår hon bra. Men händelsen gav en tankeställare.

– Det är fortfarande en tradition i vår kultur, men nu när jag har sett vilken fara det är för barnet, är jag emot det. Jag kunde ha förlorat mitt barnbarn, säger hennes mormor.

Med innovativa finansieringslösningar ska vi klimatsäkra framtiden för barnen

Världen gör framsteg när det gäller att förbättra tillgången till vatten, sanitet och hygien men inte i den takt som krävs för att uppfylla de globala målen kopplat till denna fråga. Otillräcklig finansiering, den ökande effekten av klimatförändringarna och omfattande humanitära kriser sätter käppar i hjulen. 2022 kämpade UNICEF för att öka finansieringen till sektorn genom att stödja statliga partner, samarbeta med den privata sektorn och gå in i innovativa finansieringslösningar, allt för att bidra till ökade investeringar i barns behov och för en hållbar utveckling.

EXEMPEL PÅ RESULTAT

- 30,6 miljoner människor fick grundläggande tillgång till rent vatten, 26 miljoner fick tillgång till sanitets-tjänster, och 23,6 miljoner till enkel utrustning för hygien. Över 88 procent av dessa människor lever i fattiga och sköra länder.
- 5,4 miljoner människor har fått tillgång till klimattåliga vattensystem och 3,2 miljoner till klimattåliga sanitetsanläggningar, tack vare UNICEFs direkta stöd.
- UNICEF konstruerade 1 855 solcellsdrivna vattensystem, vilket ger säkert vatten till samhällen, vårdinrättningar och skolor, och utökade tekniska support-tjänster, inklusive genom regionala solcellsparkar.
- Genom innovativa pilotprojekt i Etiopien och Madagaskar har grundvattnet kartlagts för att möjliggöra en mer kostnadseffektiv vattenförsörjning för över 1,1 miljoner barn. Projekten kommer nu att kunna skalas upp och spridas till fler länder i regionen.
- På klimattoppmötet COP27 blev barn och unga formellt erkända som viktiga aktörer i klimatförändringsarbetet och parterna uppmanades att inkludera barn och unga i sina processer för att utveckla och implementera klimatpolitik och åtgärder.
- UNICEF gick in med akuta stödinterventioner i samband med kolerautbrottet som drabbade 30 länder under förra året, länder som har inte haft kolerafall på flera år.

SITUATIONEN I VÄRLDEN

- Osäker tillgång till rent vatten, sanitet och hygien leder till att cirka 1 000 barn under fem år dör varje dag.
- Mer än hälften av alla barn, cirka en miljard, lever i länder som löper extremt hög risk att påverkas av klimatförändringarnas effekter.
- 559 miljoner barn utsätts för en hög frekvens av återkommande värmeböljor. Den globala uppvärmningen innebär att världens två miljarder barn kommer att påverkas år 2050, oavsett vilka insatser vi gör för att minska utsläppen av växthusgaser.

UNICEF har en plan för förändring, med målet att en miljard människor ska ha tillgång till säker sanitet år 2030. Planen ska bidra till att förnya intresset för sanitet bland finansärer och intressenter och vända trenden med minskande öronmärkta medel för utveckling av sanitetsprogram.

Att ge barn tillgång till rent vatten är en av våra viktigaste prioriteringar och vi anlitas som vattenexperter över hela världen. Vi ger stöd till utbyggnad av vatten- och avloppssystem, borrar brunnar, installerar pumpar, bygger toaletter och utvecklar nya billiga metoder för att lösa vattenproblemen. Vi utbildar människor på landsbygden om vikten av god hygien. I det arbetet samarbetar vi med lokala organisationer med god förankring i närområdet. Det gör att arbetet blir långsiktigt och hållbart. Vid sidan av pandemin fortsätter de pågående klimatförändringarna att skapa svårigheter för barn över hela världen. Torka, värmeböljor och översvämningar tvingar barn och deras familjer på flykt och gör att livshotande sjukdomar sprids snabbare.

GLOBALA MÅLEN

Under detta fokusområde ligger bland annat UNICEFs arbete för rent vatten, katastrofriskreducering och hållbara städer. Dessa områden ligger under olika mål.

Mål 6 handlar om vatten och sanitet, exempelvis tillgång till rent vatten. År 2016, då Agenda 2030 trädde i kraft, ändrades definitionen till att vatten ska finnas vid bostaden och vara rent från föroreningar. Enligt den definitionen saknar 2,1 miljarder människor tillgång till rent vatten. 4,5 miljarder människor saknar tillgång till en väl fungerande toalett, som inte delas med andra familjer. Hälsa (mål 3) är nära sammankopplat med mål 6. Barnadödligheten orsakad av diarrésjukdomar har halverats sedan år 2000. Detta beror framförallt på utbyggnad av brunnar och vattenledningssystem, toaletter och latriner, bättre hälsovård och ökad kunskap om hygien.

Arbetet för att bekämpa klimatförändringar ligger under mål 13. Klimatförändringarna innebär en utmaning för samtliga globala mål. En miljard barn utsätts för extremt höga klimatrelaterade risker visar UNICEFs rapportering. Nästan varanda barn på jorden drabbas av klimatrelaterade risker genom exempelvis värmeböljor, vattenbrist och luftföroreningar och så många som 330 miljoner barn utsätts för fem eller flera risker samtidigt.

Mål 11 handlar om att skapa hållbara städer, vilket omfattar såväl hållbart byggande och hållbar planering av bostäder som infrastruktur och offentliga platser. Barnvänliga platser för lek och rörelse behöver finnas i städerna. Över hälften av världens befolkning bor i urbana områden och andelen väntas stiga till 70 procent år 2050. Allt fler barn och deras familjer har på grund av ökad fattigdom, till följd av pandemin, tvingats flytta till storstädernas slumområden vilket gör att chanserna för att nå detta mål till 2030 minskat.

Pakistan, augusti 2022. Stora översvämningar har drabbat landet. Tioåriga Shaziya dricker en mugg rent dricksvatten som levererats till hennes by av UNICEFs lokala partner.

Sociala skyddsnät säkrar att ingen lämnas utanför och bidrar till en socialt hållbar utveckling

Effekterna av de många sammanlänkade kriserna har drivit fler barn och deras familjer in i fattigdom. I Europa och Centralasien ledde kriget i Ukraina och den stigande inflationen till att fyra miljoner barn hamnade i fattigdom, en ökning med 19 procent sedan 2021. Från och med 2022, utgör barn hälften av de 1,2 miljarder människor som lever i flerdimensionell fattigdom.

EXEMPEL PÅ RESULTAT

- Över 129 miljoner barn och deras familjer fick kontantstöd från regeringar med hjälp av UNICEF.
- 2,8 miljoner hushåll i 43 länder fick kontantstöd som en del av akutinsatserna i samband med humanitära kriser via UNICEF.
- 60 länder har nu sociala skyddssystem som inkluderar människor med funktionshinder, en ökning från 55 länder år 2021.
- UNICEF har utvecklat ett strategiskt ramverk, tillsammans med FN:s högkommissarie för flyktingar, för att stärka integreringen av barn och familjer på flykt i länders nationella planer, budgetar, statistik och socialtjänstsystem.

SITUATIONEN I VÄRLDEN

- Minst två tredjedelar av hushållen med barn har fått minskade inkomster sedan covid-19 bröt ut.
- Hälften av de 1,2 miljarder människor som lever i flerdimensionell fattigdom är barn under 18 år.
- Mindre än 20 procent av de sociala skyddsåtgärderna under covid-19 innehöll ett genusperspektiv.

För att komma tillrätta med de svårigheter barn möter och nå framgång i relation till de globala målen krävs utvidgade sociala skyddsnät, i synnerhet för barn. Det fanns positiva tecken på ökad finansiering under pandemin men endast en liten del av stödåtgärderna fortsatte under 2022, även i låg- och medelinkomstländerna. Mellan 2021 och 2022 fortsatte UNICEF arbeta hårt för att få på plats bland annat policyer och finansiering, och antalet länder med starka eller måttligt starka sociala trygghetssystem ökade och landade på 68.

GLOBALA MÅLEN

De globala målens ledord är att ingen ska lämnas utanför. Mål 10 belyser detta extra och poängterar vikten av särskilda insatser för de mest marginaliserade. Detta arbete för att minska fattigdom och utanförskap handlar om att minska ojämlikheten inom och mellan länder. Innan pandemin hade vissa framsteg gjorts för att minska

ojämlikheten på vissa områden, som att minska inkomstskillnaderna inom vissa länder. Pandemin förvärrar nu befintliga ojämlikheter inom och mellan länder och drabbar de mest utsatta människorna och de fattigaste länderna hårdast. Beräkningar visar att de fattigaste länderna kan komma att kastas bakåt hela tio år i jämlikhetsutvecklingen, vilket har negativ inverkan på andra mål inte minst på målet om fredliga samhällen.

Det är främst delmål 10.2 som handlar om att alla människor ska inkluderas i det sociala, ekonomiska och politiska livet oavsett kön, ursprung och ålder. Även vårt arbete för att ge stöd och skydd till barn på flykt ligger här, under delmål

10.7. Idag befinner sig 34 miljoner barn på flykt i världen. Det är betydligt fler än för bara några år sedan och den högsta siffran sedan andra världskriget. UNICEF genomför omfattande katastrofinsatser över hela världen och kämpar för att barn på flykt ska få sin rätt till utbildning, hälsa, trygghet och skydd tillgodosedd.

Även delmål 10.4, som handlar om sociala trygghetssystem, är något som UNICEF arbetar för att stärka. Vi kämpar för alla barns rätt till en familj. Vi bygger ut systemen med familjehem som alternativ till institutioner. Vi bygger också ut sociala skyddsnät som stöd till de fattigaste barnfamiljerna.

Ecuador, oktober 2022. Wilneydis hjälper sin pappa Wilfredo att göra en stol av återanvända däck i deras trädgård. Deras familj har bott i Ecuador i tio månader och deltar i ett UNICEF-stött program som hjälper venezuelanska barn och deras familjer att få sina grundläggande behov tillgodosedda i Ecuador.

© UNICEF/UN0761121/Vallejo

Fler än någonsin i behov av humanitärt stöd – UNICEF var på plats

Fler än 400 miljoner barn runt om i världen bor i områden där krig eller konflikter råder och fler barn än någonsin tidigare i modern tid är på flykt. Nästan hälften av alla barn lever i länder som är extremt sårbara för klimatkrisen. Klimatförändringarna försvårar deras hälsa, utbildningsmöjligheter och utveckling. Åtta miljoner barn under fem år, i de 15 länder som är värst drabbade av hungerkrisen, riskerar att dö av svår undernäring.

EXEMPEL PÅ RESULTAT

- 8,8 miljoner barn och kvinnor i kris- och katastrofområden ingick i program och insatser för att förhindra könsbaserat våld, minska riskerna och stödja överlevande.
- UNICEF nådde över 23 miljoner människor med rent vatten, sanitet och hygien i humanitära katastrofer som exempelvis i Ukraina, Pakistan, Etiopien och dess grannländer.

SITUATIONEN I VÄRLDEN

- 274 miljoner människor var i behov av humanitärt bistånd år 2022, en ökning från 235 miljoner 2021.
- Sammanlagt var nästan 37 miljoner barn världen över på flykt på grund av konflikter och våld, en nivå som vi inte sett sedan andra världskriget.

2022 fanns UNICEF på plats i hundratals kris- och katastrofområden, både mänskligt skapade kriser och naturkatastrofer som förvärras av klimatförändringarna. Torkan på Afrikas horn. De förödande översvämningarna i Pakistan. Den växande konflikten i centrala Sahel. Kriget i Ukraina och de massiva flyktingströmmarna till Europa. Krisen i Afghanistan. Konflikten i norra Etiopien och Jemen. Gängvåldet och översvämningarna i Haiti. Kolerautbrottet som drabbade 30 länder runt om i världen.

Barn som lever i konfliktområden är under attack i en alarmerande omfattning. På senare år har vi sett att barns utsatthet för allvarliga kränkningar förvärrats.

Venezuela, december 2022. En pojke och hans mamma väntar på att bli undersökta vid en screening för undernäring på en UNICEF-stödd klinik.

© UNICEF/UN0771621/Fernandez

Livsviktiga förnödenheter levereras dygnet runt, året om

I Köpenhamn finns UNICEF Supply Division, världens största humanitära lager, som 2022 fyllde 60 år. Lagret är ett av flera regionala UNICEF-centraller för upphandling, packning, logistik och leverans av förnödenheter för barn och familjer i kris- och katastrofsituationer.

Under 2022 levererades bland annat följande från UNICEF Supply Division i Köpenhamn:

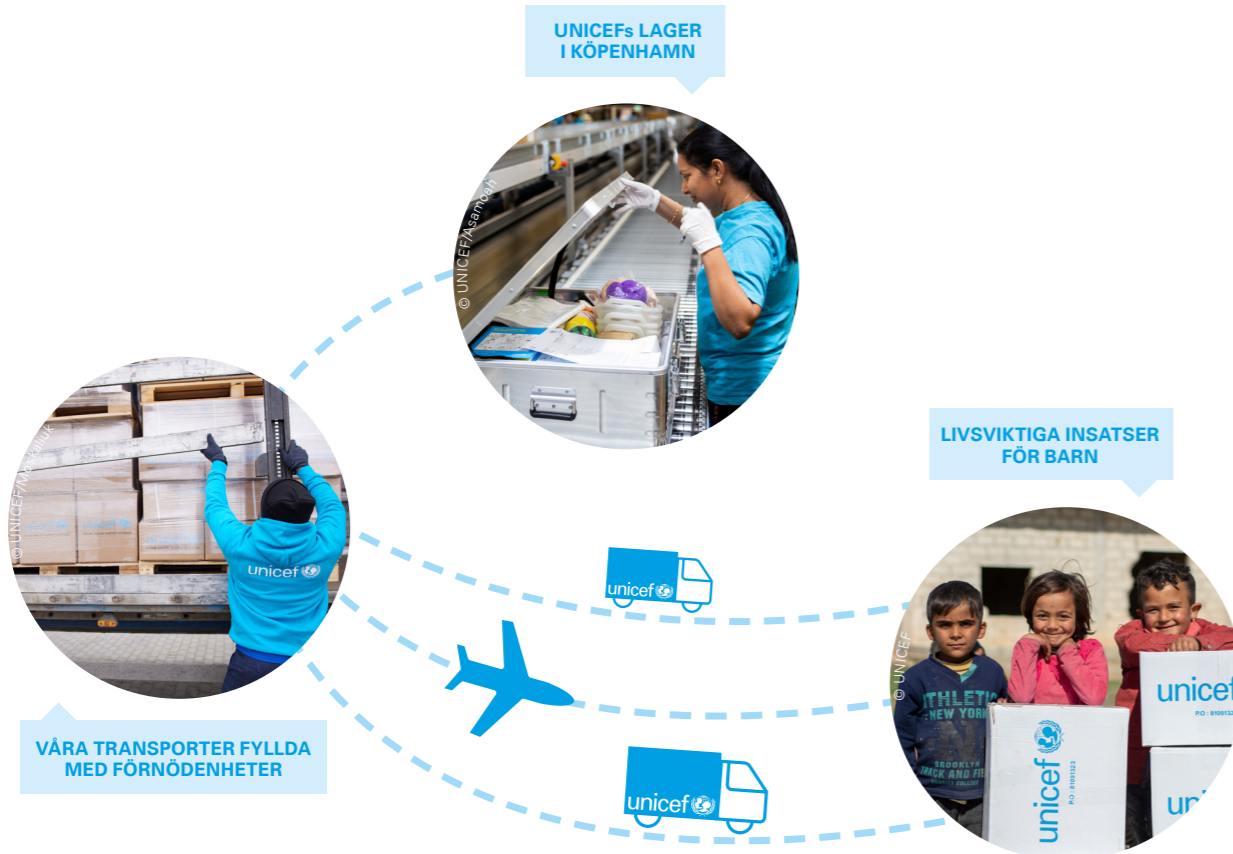
- 3,4 miljarder vaccindoser
- 2,1 miljarder vattenreningstabletter
- 38,1 miljoner myggnät som skyddar mot malaria
- 162 000 utbildningspaket för barn som inte går i skolan eller är på flykt
- nästan 69 000 ton näringsrik jordnötskräm, för behandling av barn med allvarlig undernäring

De växande behoven hos barn som lever i konflikter, klimatrelaterade katastrofer och näringskriser ledde till att

UNICEF för sjätte år i rad gjorde en rekordstor upphandling av varor och tjänster som levererades till cirka 140 länder under 2022. Det totala värdet uppgick till 7,4 miljarder dollar – en ökning med 93 procent jämfört med nivåerna före pandemin.

Förnödenheterna som skickas till barn och familjer runt om i världen är avgörande för att stärka barns överlevnad, hälsa och utbildning och skydda dem från övergrepp, exploatering och försummelse.

Danmark, juni 2022. 1 600 school-in-a-box packas i UNICEFs lager i Köpenhamn, och ska sedan skickas till Ukraina för att ge barn tillgång till utbildning när de är på flykt från kriget. Varje låda innehåller allt material som behövs för att en lärare ska kunna undervisa upp till 40 barn.

Vårt arbete i Sverige

I Sverige arbetar vi främst med att dela kunskap och data samt påverka och samverka med offentliga och privata aktörer för att bidra till att stärka barns rättigheter och främja en hållbar utveckling. Det gör vi bland annat genom att initiera och medverka i strategiska forum, skriva debattartiklar och remissvar och medverka som experter i statliga utredningar. Samverkan med barn- och ungdomsorganisationer är avgörande i detta arbete.

Inför FN:s barnrättskommittés granskning av Sverige samordnade vi ett trettiotal organisationer i en gemensam alternativrapport från civilsamhället. Huvudrapporten "Hör barnens röst" bygger på konsultationer med barn och innehåller endast deras röster, utan vuxnas analys och tolkning. Utöver det skickades två bilagor in till kommittéen; "Rapport från civilsamhällesorganisationer som arbetar med barns rättigheter" och "Rapport om mottagande av flyktingar från Ukraina". Som en del av kommitténs granskning av Sverige bjöds civilsamhället in till en konsultation, så kallad pre-session, i Genève. Vi deltog tillsammans med nio andra civilsamhällesorganisationer och en delegation med sex av de unga personer som var med och bidrog till huvudrapporten.

REKOMMENDATIONER TILL POLITIKERNA INFÖR VALET

Inför riksdagsvalet 2022 tog vi fram ett valmanifest med några av de viktigaste frågorna för barns rättigheter i Sverige inklusive konkreta rekommendationer till politiken. Vi arbetade aktivt med att sprida valmanifestet och våra rekommendationer i möten med samtliga riksdagspartier, debattartiklar och information i våra sociala kanaler. Efter valet följde vi upp med relevanta ministrar, inte minst socialtjänstministern som ansvarar för barns rättigheter.

Tillsammans med Hjärt-Lungfonden och Karolinska Institutet tog vi fram rapporten "In your face – om barns matmiljö och exponering för matreklam" där barn själva har varit med och beskrivit sin matmiljö och exponering för matreklam. Vid lanseringen av rapporten deltog representanter från regeringskansliet, näringslivet och civilsamhället. Rapporten var ett viktigt steg i vårt påverkansarbete för att stärka barns rätt till näringsrik mat och hälsa i Sverige.

Genom skolkampanjen Operation Dagsverke och arbetet med Rättighetsbaserad skola nådde vi mer än 13 000 elever från förskolan till gymnasiet. Barnen har lärt sig om barnkonventionen, engagerat sig i UNICEFs arbete genom aktiviteter för insamling och informationsspridning

och bidragit till att deras skola ska uppmärksamma och efterleva barnkonventionen.

2022 firade barnrättsprinciperna för företag tio år och vi uppmärksammade det med bland annat ett seminarium tillsammans med UN Global Compact och Rädda Barnen. Där uppmuntrade vi fler företag att integrera barns rättigheter i sin verksamhet. På samma tema engagerade vi tillsammans med IKEA 15 företag i en dialog kring hur de kan respektera barns rättigheter i sitt arbete med den gröna omställningen.

BARN OCH VUXNA TILLSAMMANS FÖR KLIMATET

I samarbete med UNICEFs Innovationskontor (Office of Innovation) och Friday's for Future arrangerade vi ett sidoevenemang under FN:s klimatmöte "Stockholm +50" om hur barn och vuxna tillsammans kan hitta lösningar för klimathotet.

Vi har bedrivit ett aktivt påverkansarbete avseende reformeringen av biståndet där vi har verkat för att det ska inkludera ett barnrättsperspektiv, betydelsen av FN och globalt samarbete samt vikten av fortsatt flexibel finansiering till UNICEF. Vi har även arbetat med särskilt påverkansarbete kring global hälsa och vikten av biståndsresurser till barns överlevnad och utveckling. Arbetet inom global barnhälsa möjliggörs genom samverkan med Bill and Melinda Gates Foundation.

För att nå största möjliga effekt för barns rättigheter arbetar vi med både påverkan och resursmobilisering, ofta i partnerskap med både offentliga och privata aktörer, med akademien och med civilsamhället. Inte bara för barn och unga, utan tillsammans med dem. Vi strävar ständigt efter utveckling och förbättring av våra resultat, bland annat genom att främja innovation och vår kapacitet att snabbt kunna skala upp de insatser som ger störst effekt. Office of Innovation, som sedan ett par år tillbaka har sitt huvudkontor i Stockholm, spelar en mycket viktig roll i det arbetet.

Öronmärkta insamlingar

UNICEF Sverige har som mål att samla in så stor andel flexibla resurser som möjligt. Det vill säga pengar som kan användas för att hjälpa barn inom de områden och i de länder där det behövs som mest. Ibland finns dock möjlighet för givare att öronmärka gåvan till ett specifikt ändamål eller land.

UNDER 2022 GICK UNICEF SVERIGES ÖRONMÄRKTA RESURSER TILL FÖLJANDE INSATSER:

KATASTROFINSATSER

- **Ukraina** och närliggande länder 469 miljoner till humanitärt stöd
- **Katastrofarbete** 34 miljoner till insatser i olika kriser
- **Pakistan** 1,8 miljoner till stöd på grund av översvämningar
- **Afrikas Horn** 1,1 miljoner till stöd på grund av torra
- **Madagaskar** 1,5 miljoner till humanitärt stöd

HÄLSA

- **Globalt** 9,7 miljoner för mental hälsa och välbefinnande
- **Globalt** 76 miljoner för arbetet mot Covid-19
- **Sierra Leone** 1,2 miljoner till menshygien
- **Peru, Bulgarien, Uganda** 7,6 miljoner till stöd för barn med funktionsnedsättning

UTBILDNING

- **Globalt** 18,6 miljoner till digital utbildning inklusive uppkoppling i skolor
- **Globalt** 5,7 miljoner i stöd för utbildning i olika länder
- **Globalt** 5,5 miljoner för utbildning och att få unga i arbete
- **Elfenbenskusten** 6,6 miljoner till stöd för utbildning
- **Nepal** 1,5 miljoner till utbildning
- **Bhutan** 4,2 miljoner till språkutbildning
- **Bosnien & Hercegovina** 3 miljoner till språkutbildning
- **Cap Verde** 4 miljoner till språkutbildning
- **Libanon** 11 miljoner till språkutbildning
- **Mauretanien** 2 miljoner till språkutbildning
- **Zambia** 1,9 miljoner till utbildning
- **Bangladesh** 1 miljoner till utbildning

SKYDD MOT VÅLD OCH EXPLOATERING

- **Bangladesh** 4,8 miljoner till stöd mot barnarbete
- **Guatemala** 1,7 miljoner mot barnäktenskap och till stöd för tonårsflickor
- **Malawi** 1,5 miljoner till skydd för utsatta barn

Sammanställningen täcker inte in all tematisk finansiering eller globala samarbeten på UNICEFs regionkontor och fältkontor.

Rumäninen, april 2022. Kostya, sju år, visar sin teckning av Wolverine i en livechatt med Hugh Jackman. Kostya befinner sig på en av UNICEFs Blå punkter för ukrainska barn och deras familjer. Blå punkter är trygga samlingsplatser för barn som flyr från kriget.

© UNICEF/UN0625138/Hoteriga

Så investeras dina pengar

UNICEF är FN:s barnfond och en del av FN-systemet. Som FN-organ styrs UNICEF globalt av en styrelse som inkluderar 36 av FN:s medlemsstater. UNICEF har genom kopplingen till FN och sitt dubbla mandat, att både arbeta långsiktigt och humanitärt, en unik styrka att leda utvecklingen för barn i världen. Vi får inte något ekonomiskt stöd från FN. Vårt arbete finansieras av frivilliga bidrag från regeringar, företag, organisationer och enskilda givare. I det här avsnittet berättar vi hur de ekonomiska resurser vi får in används och fördelas.

SVENSK INSAMLINGSKONTROLL GRANSKAR VÅR VERKSAMHET

UNICEF Sverige har 90-konto, vilket innebär att organisationen står under granskning av Svensk Insamlingskontroll. För att få ha ett 90-konto måste minst 75 procent av de totala intäkterna gå till verksamheten och organisationen är ålagd att göra en årsredovisning som granskas av en auktoriserad revisor.

HUR STOR DEL AV PENGARNA GÅR TILL ADMINISTRATION OCH INSAMLING?

Under 2022 gick en (1) procent av UNICEF Sveriges intäkter till administration. I detta ingår till exempel lokalkostnader, IT och revisionskostnader. Åtta procent av våra intäkter gick till att bedriva insamling, vilket innebär att vi investerar pengar för att öka våra intäkter – så att vi kan möta de stora behov som finns i världen och se till att ännu fler barn får en trygg uppväxt, får gå i skolan och kan utveckla sin fulla potential. Dessa kostnader är nödvändiga för att vi ska kunna mobilisera mer resurser, hjälpa ännu fler barn, utvärdera att vårt arbete gör skillnad och att pengarna används på rätt sätt. Vi arbetar ständigt för att effektivisera såväl vår insamling som verksamheten, allt för att använda våra resurser så effektivt som möjligt. 2022 gick 91 procent av våra totala intäkter till verksamheten för barnen.

För mer information, se vår årsredovisning på [unicef.se/ekonomi](https://www.unicef.se/ekonomi)

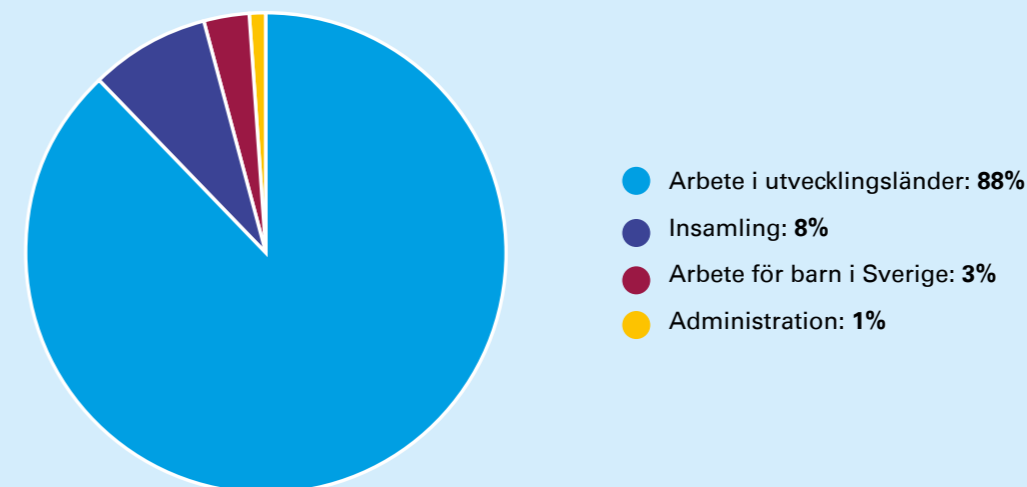
HUR FÖRDELAS PENGARNA SOM SKÄNKTS TILL UNICEF?

När man ger en gåva till UNICEF Sverige kan man antingen ge en icke öronmärkt gåva, det vill säga pengar som UNICEF kan använda där de behövs som mest, eller välja att öronmärka gåvan till ett särskilt ändamål, som katastrofinsatser för barn på flykt eller barns utbildning i Nepal.

Pengar som inte öronmärks använder UNICEF för att arbeta långsiktigt och skapa varaktiga förändringar inom många olika områden. Det kan handla om insatser för att nå de mest missgynnade barnen eller arbete i länder och områden som kanske inte får så stort utrymme i media. Det gör det möjligt att se till helheten, investera där pengarna behövs bäst, testa innovativa lösningar och arbeta för barnen på lång sikt. Icke öronmärkta gåvor är också billigare för oss att administrera.

UNICEF fördelar gåvor som inte öronmärks enligt strikta principer. Vi utgår från vad vi vill uppnå genom vår strategiska plan för arbetet och pengarna fördelas efter behov. Det innebär att störst andel pengar går till dem som behöver det som mest: länder med hög barnadödlighet, låg BNP per capita och störst andel barn i befolkningen. Fördelningen ska vara långsiktig och förutsägbar, men plötsliga, oförutsedda behov ska också kunna tillgodoses.

SÅ ANVÄNDES DIN GÅVA 2022

UNICEF

– en unik organisation

UNICEF, FN:s barnfond, bildades 1946 och är världens ledande barnrättsorganisation. UNICEF var tänkt som en kortvarig insats för att hjälpa krigsdrabbade barn efter andra världskriget och kallades ursprungligen The United Nations International Children's Emergency Fund. 1953 beslutades att UNICEF skulle bli en permanent del av FN och fortsätta arbeta för alla barns grundläggande behov och rättigheter.

BARNKONVENTIONEN ÄR VÅRT UPPDRAG

UNICEF kämpar för att alla barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. Vårt uppdrag är att arbeta för att barnkonventionen efterlevs av alla de 196 länder som har skrivit under den. Som en del av FN har vi ett unikt mandat och inflytande och vi finns på plats i över 190 länder och regioner.

VÅRT ARBETE I SVERIGE

UNICEF Sverige arbetar med att mobilisera resurser till UNICEFs internationella verksamhet samt med kunskapsstöd, opinionsbildning och påverkansarbete gentemot svenska politiker och beslutsfattare i alla sektorer, ofta i partnerskap med både offentliga och privata aktörer, med akademien och med civilsamhället. Inte bara för barn och unga, utan tillsammans med dem. Vi strävar ständigt efter utveckling och förbättring av våra resultat, bland annat genom att främja innovation och vår kapacitet att snabbt kunna skala upp de insatser som ger störst effekt.

I Sverige arbetar vi för att barnkonventionens ställning ska stärkas och tillämpas bättre på alla samhällsnivåer. Vi fokuserar på områden där barn är särskilt utsatta och där Sverige har fått kritik av bland annat FN för att inte leva upp till bestämmelserna i barnkonventionen. UNICEF Sverige granskar också hur regeringen lever upp till de globala mål i Agenda 2030 som är av relevans för barnets rättigheter. Under 2022 har vi uppdaterat prioriterade sakfrågor som vi kommer att fokusera vårt fortsatta påverkans- och programarbete kring, dessa är:

- Utbildning (likvärdig skola, barnkonventionens roll i lärarutbildningen, elevers rätt till delaktighet och inflytande)
- Hälsa (psykisk hälsa, fritid och fysisk aktivitet, kost och näring)
- Skydd av och stöd till barn (våld mot barn, barn- och ungdomsvården, barn som utnyttjas i kriminalitet)
- Klimat och miljö (barn och ungas delaktighet i Sveriges klimatarbete, barns rättigheter i företags arbete med klimatomställning)

- Globalt utvecklingssamarbete (högt flexibelt bistånd till UNICEF, högt bistånd till hälsa, stärkande av hälsosystem och multilaterala organisationer inom global hälsa, internationellt samarbete för ökat fokus på psykisk hälsa i krig och konflikt)

TILLSAMMANS FÖR ALLA BARN

UNICEF arbetar på några av världens tuffaste platser, för att nå de allra mest utsatta barnen. Vårt uppdrag är att skydda dem och se till att deras röster hörs. Alla barn har rätt till en barndom där de är älskade, trygga, friska, får gå i skolan och har möjlighet att uppnå sin fulla potential. Tills det är uppnått fortsätter vi, tillsammans, kämpa för alla barn. Vi ger aldrig upp.

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar om mänskliga rättigheter för barn. De grundläggande principerna är:

- **Artikel 2:** Alla barn har samma rättigheter och lika värde
- **Artikel 3:** Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn
- **Artikel 6:** Alla barn har rätt till liv och utveckling
- **Artikel 12:** Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad

Hur arbetar vi – strategier, kapacitet och kunnsande

VI HAR HELHETSPERSPEKTIVET

De svårigheter utsatta barn möter hänger ofta ihop. Ett hungrigt barn löper större risk att bli sjukt än ett barn som får tillräckligt med näring. Ett sjukt barn hoppar oftare av skolan jämfört med ett friskt barn. Ett barn som inte går i skolan riskerar i högre utsträckning att bli utnyttjat och har en mycket begränsad möjlighet att göra informerade val i sitt liv. Därför arbetar vi med barn utifrån ett helhetsperspektiv. Vi följer barnen under hela deras uppväxt – från mammas mage tills de är vuxna.

VI HAR TILLTRÄDE TILL BESLUTFATTARE PÅ ALLA NIVÅER

Vi finns i nästan alla länder, oavsett styrelseskick, och är religiöst och politiskt obundna. Vi samarbetar med länders regeringar, som är de som har ansvar för att barnens rättigheter uppfylls. Som en del av FN har vi tillträde till tjänstemän och beslutsfattare på alla nivåer i samhället. UNICEF för en konstant dialog med regeringar för att de ska satsa mer pengar på områden som är viktiga för barnen, till exempel skola och hälsovård. Vi är med och påverkar lagar, policyer och strukturer för att de ska stärka barns rättigheter. Här intar vi rollen som expert och rådgivare i allt från hur ett land kan förbättra lärutbildningen till hur de kan förbättra sitt system för att fler gravida kvinnor som lever med hiv får behandling.

VI ARBETAR FÖR – OCH MED – BARN OCH UNGA

För att skapa varaktiga förändringar i barns liv arbetar vi tillsammans med barn, familjer och lokalsamhällen. Det gör vi genom information och dialog och genom att involvera barn och unga och stärka deras röster, så att vi tillsammans förändrar värderingar och attityder. Till exempel att flickor har rätt till utbildning, att barnäktenskap inte får finnas och att våld mot barn är skadligt och dessutom förbjudet i många länder i världen. Vi når ut till föräldrar så att de får bättre kunskap om sina barns näringsbehov och när de bör söka vård. Vi når också ut till barnen så att de lär sig mer om sina rättigheter och kan kräva dem.

ETT ANTAL VIKTIGA PRINCIPER STYR VÅRT ARBETE

UNICEF stärker länderna i att lösa de utmaningar som finns just där. Vi har konstant närvaro i de flesta länder, vilket är särskilt viktigt för att snabbt kunna ge humanitär hjälp vid till exempel krig eller naturkatastrofer. Vårt arbete syftar till att minska klyftorna mellan rika och fattiga befolkningsgrupper, etniska grupper, stads- och landsbygds-

befolkning samt flickor och pojkar. Vi prioriterar de mest utsatta barnen, vanligen de som ofta diskrimineras, som barn med funktionsnedsättning eller etniska minoriteter.

VI ÄR EXPERTER PÅ BARNFRÅGOR

För att arbeta hos UNICEF ställs höga krav på kunskap och erfarenhet, men också på ett genuint engagemang för barns rättigheter. Ute i fält finns en rad yrken representerade – alltifrån läkare och sjuksköterskor till personer som arbetar med vatten och sanitet, infrastruktur samt projektplanering och utvärdering. Vi har också ett omfattande samarbete med ett nätverk av forskare och experter utanför organisationen.

FÖRÄNDRINGSSTRATEGIER FÖR EN HÅLLBAR VÄRLD – FÖR ALLA BARN

UNICEF har identifierat följande nio förändringsstrategier som är kritiska för att lyckas accelerera arbetet och resultaten för en hållbar värld för alla barn.

1. Påverkansarbete och kommunikation för, och tillsammans med, barn och unga är en förutsättning för partnerskap, resursmobilisering och genomförandet av förändringar som främjar barns rättigheter och en hållbar utveckling.
2. Vi främjar samhällsengagemang och normer och beteenden som respekterar och skyddar barns rättigheter. Genom ett människocentrerat arbetssätt med och för barn, unga och deras omgivande samhälle, kan vi bygga fredliga, rättvisa, inkluderande och motståndskraftiga samhällen.
3. Genom att generera, tillämpa och dela data, forskning, utvärderingar och kunskap, möjliggör vi ett välgrundat och effektivt arbete för barns rättigheter i politiken och annat beslutsfattande såväl som i vårt arbete med partnerskap, resursmobilisering och implementering av förbättringar för barns rättigheter.
4. Vi utnyttjar digitaliseringens möjligheter inklusive digitala verktyg för att förbättra och effektivisera UNICEFs arbete med påverkan och implementering av förbättringar, såväl som vårt arbete med partnerskap, resursmobilisering och interna processer för styrning och verksamhetsstöd.

5. Jämställdhet är en nyckel till transformativa resultat. I alla delar av vår verksamhet har vi integrerat arbetet för att undanröja ojämlikheter, strukturella hinder, skadliga könsnormer och för att stärka flickor och kvinnor.
6. Att prioritera innovation är en förutsättning för att möjliggöra utvecklingen av nya lösningar och för att skala upp de effektivaste lösningarna på de mest akuta problemen för barn.
7. Partnerskap med fler aktörer krävs för att så snabbt som möjligt nå hållbar utveckling och förverkligande av barns rättigheter. Vi bygger partnerskap med aktörer inom offentlig och privat sektor, inklusive regeringar, multilaterala organisationer, internationella finan-

sinstitut, företag, stiftelser, filantroper och andra privata givare, civilsamhället och den akademiska världen.

8. Vi ska arbeta riskinformerat genom att kontinuerligt och systematiskt följa upp, analysera och planera vårt arbete och våra finansiella investeringar inom alla målområden.
9. Vi måste stärka hela systemet kring barn och unga för att uppnå storskalig och långsiktig förändring. Genom att stärka systemen för bland annat hälsa, utbildning, vatten och sanitet, barnskydd och sociala trygghets-system bygger vi både motståndskraft och kapacitet för fortsatt utveckling.

Haiti, april 2022. Tre månader gamla Jean Louis sover gott i en UNICEF-medarbetares famn. Han och hans familj har tvingats på flykt till följd av väpnade gängsammandrabbningar i deras hemkommun. UNICEF är på plats med psykosocialt stöd och aktiviteter till barnen från de drabbade familjerna.

UNICEFs strategiska plan 2022–2025

Nedan beskrivs UNICEFs mål enligt vår strategiska plan för 2022–2025, resultatområden och exempel på övergripande resultat för perioden. Resultaten ska vara uppfyllda i slutet av 2025. Den strategiska planen inkluderar ungdomar tydligare än tidigare och har ett starkt fokus på primärvård. Strategier för att bygga nationell hälsosäkerhet och motståndskraftiga hälso-system finns med för att kunna respondera på akuta hälsoutmaningar.

Den strategiska planen har stort fokus på innovation, partnerskap med den privata sektorn och ny finansiering. Vårt systemstärkande arbete är tydligt, liksom betydelsen av att bygga sociala trygghetssystem och arbeta med resiliens. Planen har även ett starkt fokus på arbete på landnivå, arbete för barn med funktionshinder och deras utsatthet inom samtliga områden. UNICEFs strategiska plan har humanitärt arbete som en integrerad del inom samtliga målområden för att rädda liv och bygga motståndskraftiga system. Resiliens och fredsbyggande är tvärgående frågor i planen i likhet med klimat och jämställdhet. För att läsa mer, se den strategiska planen på [unicef.org](https://www.unicef.org).

1. ALLA BARN OCH UNGA ÖVERLEVER OCH UTVECKLAS

Mål: Alla barn och unga överlever och utvecklas, genom att ha tillgång till hälsosam mat och till kvalitativ primärvård och annan nödvändig omvårdnad

Inom detta målområde arbetar UNICEF med följande resultatområden:

- Bidra till att stärka hälsosystem med fokus på primärvård och effektiva hälsotjänster i syfte att minska barnadödlighet, mödradödlighet, förebygga sjukdomar och förbereda för framtida pandemier.

- Bidra till genomförandet av rutinvaccinationer som en naturlig del av primärvårdens arbete.
- Bidra till att förhindra ökningen av HIV/AIDS bland barn och unga genom att säkerställa tillgång till testning, behandling och god vård för kvinnor, barn och ungdomar.
- Bidra till god hälsa genom hela livscykeln för nyfödda, barn och ungdomar vilket inkluderar barn med funktionshinder, barn med skador och behandling för icke smittsamma sjukdomar.
- Bidra till god psykisk hälsa och välmående och öka regeringarnas investeringar i detta område, inklusive förebyggande arbete.
- Bidra till att förebygga och behandla undernäring hos barn med extra stöd för tidiga insatser under graviditeten och de första levnadsåren samt öka kunskap om vikten av amning och näringsintag för barn.
- Bidra till fortsatt god hälsa och näringsintag under tonårstid och graviditet.
- Bidra till att tidigt identifiera barn som riskerar undernäring och riskerar livet samt påbörja livsviktig behandling.

SDG 3 och SDG 2 (2.2).

Exempel på övergripande resultat som UNICEF hoppas kunna bidra till under 2022–2025;

- Minskad dödlighet bland nyfödda, barn och tonåringar.
- Förbättrad hälsa, utveckling och välmående för barn och unga globalt.

- Minskad andel barn under fem år som är kortväxta och underviktiga till följd av undernäring, vilket stärker möjligheten till överlevnad samt normal tillväxt och utveckling.

2. ALLA BARN OCH UNGA FÅR UTBILDNING

Mål: Alla barn och unga får utbildning och färdigheter för framtiden

Inom detta målområde arbetar UNICEF med följande resultatområden:

- Bidra till att alla barn får tillgång till utbildning av god kvalitet.
- Bidra till att barn och unga får tillgång till färdigheter och yrkesutbildning och engageras kring sin framtid med jobb och försörjning.

SDG 4 (4.1, 4.4, 4.6)

Exempel på övergripande resultat som UNICEF vill bidra till under 2022–2025;

- Ökad andel barn avslutar grundskolan och gymnasiet.
- Förbättrad jämlikhet i världen kring lärande och tillgång till utbildning av god kvalitet.

3. ALLA BARN OCH UNGA SKYDDAS FRÅN VÅLD OCH EXPLOATERING

Mål: Alla barn och unga skyddas från våld, exploatering, utnyttjande, försummelse och skadliga sedvänjor

Inom detta målområde arbetar UNICEF med följande resultatområden:

- Bidra till att skydda barn och unga från våld, exploatering, utnyttjande och försummelse genom att bygga system för att respondera och ge stöd till barn i alla miljöer de befinner sig i, som skola, hem, närmiljö och på nätet. Särskilt utsatta barn i svåra miljöer som riskerar att rekryteras till väpnade konflikter och barnarbete prioriteras.
- Bidra till psykosocialt stöd för barn och unga som utsatts för svåra situationer, händelser och trauman.
- Bidra till att förhindra skadliga sedvänjor som barnäktenskap och kvinnlig könsstympning.

UNICEFs team för arbetet med skydd av barn leder även UNICEFs arbete i stort med att tillgodose att barn på flykt eller i rörelse av andra anledningar (children on the move) inkluderas i nationella system och får tillgång till sina rättigheter inom samtliga målområden.

SDG 5 (5.3) och SDG 16 (16.2 och 16.9)

Exempel på övergripande resultat som UNICEF vill bidra till under 2022–2025;

- Ökad andel barn under fem år som registreras vid födseln.
- Minskad andel barn som upplever fysiskt och psykiskt våld av närstående.
- Minskat antal barn som frihetsberövas.

4. ALLA BARN OCH UNGA LEVER I ENTRYGG, REN OCH HÅLLBAR MILJÖ

Mål: Alla barn och unga har tillgång till vatten, sanitet och god hygien och lever i en miljö- och klimatområde hållbar omgivning

Inom detta målområde arbetar UNICEF med följande resultatområden:

- Bidra till en trygg och jämlik tillgång till vatten, sanitet och god hygien inklusive hygienprodukter.
- Bidra till att stärka system för vatten, sanitet och hygien i skolor, på hälsocenter och i lokalsamhällen inklusive att stärka människors kunskap och rutiner kring betydelsen av rent vatten och bra sanitetsförhållanden.
- Bidra till att minimera risker för barn och unga relaterade till klimatförändringar och som påverkar barns hälsa inklusive att bygga kapacitet i lokalsamhällen för att förbereda inför katastrofer till följd av klimatförändringar och miljöförstöringar.

SDG 6 (6.1, 6.2)

Exempel på övergripande resultat som UNICEF vill bidra till under 2022–2025;

- Ökad andel människor globalt som har tillgång till, och använder, rent vatten och säkra sanitetslösningar.
- Minskad andel barn som dör före fem års ålder till följd av smutsigt vatten och dåliga sanitets- och hygienförhållanden.

5. ALLA BARN OCH UNGA TÄCKS AV SOCIALA TRYGGHETSSYSTEM

Mål: Alla barn och unga lever ett liv utan fattigdom och utvecklar sin fulla potential

Inom detta målområde arbetar UNICEF med följande resultatområden:

- Bidra till att minska fattigdom i världen inklusive stödja regeringar att ta fram policyer och budgetera för investeringar för att tillgodose barns rättigheter.
- Bidra till framtagandet och genomförandet av nationella och inkluderande sociala trygghetssystem som även kan fungera i kris och som tar hänsyn till betydelsen av jämställdhet.

SDG 1 (1.1, 1.2, 1.3)

Exempel på övergripande resultat som UNICEF vill bidra till under 2022–2025;

- Ökad andel barn i världen som täcks av ett socialt skyddsnet.
- Minskad andel barn som lever i extrem fattigdom och multidimensionell fattigdom.

Hur vet vi att vårt arbete ger resultat?

Att utvärdera och lära från resultaten av våra insatser är viktigt och komplext. Det är viktigt eftersom miljontals barn är beroende av att våra resurser används effektivt men också för att våra givare förväntar sig det för att fortsätta bidra. Det är komplext eftersom en del av vårt arbete handlar om att förändra attityder, till exempel kring kvinnlig könsstympning, och det är ett arbete som tar tid.

UNICEF har utvecklat ett omfattande system för utvärdering. Den strategiska planen innehåller konkreta resultatområden för vart och ett av våra målområden. Varje målområde har specifika, tidsbestämda mål och resultatindikatorer. Målen och resultatindikatorerna följs upp av respektive landkontor genom ett system för uppföljning och utvärdering, interna inspektioner samt studier och forskning.

UNICEF BEVAKAR UTVECKLINGEN PÅ TVÅ SÄTT

1. Genom att samla in och analysera data studerar vi hur situationen för kvinnor och barn förändras över tid, till exempel hur barnadödligheten förändras över tid och hur socioekonomiska och politiska trender utvecklas. På det sättet kan vi dra slutsatser om effekten av UNICEFs program och policyarbete.
2. Vi övervakar också själva genomförandet och i vilken grad vi uppnår de specifika mål vi satt upp i den strategiska planen. Slutsatserna är betydelsefulla för att göra nödvändiga justeringar och anpassningar, för att nå ett så bra resultat för så många barn som möjligt.

UTVÄRDERING OCH TRANSPARENS

Det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering ligger på vårt utvärderingskontor i högkvarteret i New York. De flesta utvärderingar, studier och undersökningar av arbetet är tillgängliga för allmänheten på vår internationella webbplats: "Research and Reports". Varje år utförs också ett antal revisioner i länder där vi har programverksamhet och på region- och huvudkontor. Samtliga finns, eller kommer att finnas, tillgängliga för allmänheten på den internationella webbplatsen. För att ytterligare öka öppenheten kring våra resultat är vi sedan 2012 med i det internationella biståndsiniciativet "The Aid Transparency Initiative" (IATI). Vi arbetar aktivt med att fortsätta öka transparensen kring UNICEFs arbete såväl som att utveckla IATI:s arbete för att på så sätt stärka transparensen i hela branschen. På IATI:s webbplats finns mer information om arbetet.

VI FORSKAR OCH SAMLAR DATA

Vår kunskapsbank fylls också på från den forskning som bland annat bedrivs av vårt forskningscenter Innocenti i Florens, Italien. Forskningen fokuserar på områden som fattigdom, orättvisor, barns rättigheter, våld mot barn, exploatering och socialt skydd. Dessutom samarbetar vi med en rad universitet och forskningsnätverk över hela världen.

Jemen, juni 2022. 5-åriga Reham visat sitt tuschfärgade finger efter att hon har fått sin vaccination mot polio.

